

Výpadok tržieb za mlieko spôsobuje problémy

Klesajúce ceny mlieka znervózňujú už niekoľko mesiacov prvovýrobcov mlieka. V rozhovore s podpredsedom Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory Miroslavom Štefčekom a zároveň predsedom PD Ludrová v okrese Ružomberok sme sa bavili o konkrétnych dopadoch na chovateľov a ich očakávaniach, ako s touto situáciou pohnúť ďalej.

- Výkupné ceny mlieka klesajú od novembra 2025 každý mesiac o cca. 2 centy za kg mlieka. Čo je hlavnou príčinou tohto poklesu a aká je pre PD Ludrová aktuálna cena mlieka?

Hlavnou príčinou poklesu cien mlieka je jeho prebytok v celej Európe. Ale tu musím jedným dychom povedať, že na Slovensku bola len minimálna nadprodukcia mlieka. Čiže vlastne my sa stretávame so sanovaním problému európskych krajín, ktoré vyrábajú podstatne viac mlieka a majú vysokú nadprodukciu. A tým pádom je na Slovensko dovoz podstatne vyšší a krajiny sa snažia umiestniť prebytky svojho mlieka na slovenských trhoch. Naša aktuálna cena mlieka sa odvíja aj od podielu bielkovín a tuku a momentálne (údaj k 9. marcu) je jej hodnota na úrovni 41 centov.

- Ako veľmi tento pokles cien zasahuje ekonomiku fariem, konkrétne PD Ludrová?

Každého výrobcu mlieka tento pokles zasahuje či hovoríme o Liptove, južnom Slovensku alebo iných lokalitách. Je to výrazný výpadok tržieb. My vlastne už predávame v súčasnej dobe minimálne o 9 centov lacnejšie mlieko, ako bol priemer minulého roka. Pre nás tento výpadok tvorí stratu na úrovni cca 35-tisíc euro pri predaji takmer 13-tisíc litrov mlieka za deň. Mlieko sa pritom snažíme predávať v čo najvyššej kvalite. Vzhľadom na to, že sme vybudovali v našom podniku robotickú dojareň, tak sa dnes o 400 kusov dojníc a 350 ks mladého hovädzieho dobytká stará 10-11 zamestnancov.

- Čo to znamená v praxi pre družstvá a farmy na Liptove či v horských regiónoch? Hrozí, že niektorí chovatelia budú musieť znižovať stavy kráv alebo výrobu úplne ukončiť?

Je to obrovský problém pre všetkých chovateľov kráv. Tie podniky, ktoré si nevytvorili dostatočné voľné zdroje, nepripravili sa na ťažšie ekonomické chvíle a robia ešte možno v zastaralých priestoroch, ktoré neinvestovali, budú podľa mňa veľmi citlivo zvažovať či robiť výrobu surového kravského mlieka, či chovať kravy, či neprejsť na stabilnejší spôsob hospodárenia. Neustále hovoríme o podpore a zachovaní živočíšnej výroby. No mám obavy, že stavy kráv z tých mierne cez 100 tisíc kusov nám budú klesať.

- Chov dojníc nie je len výroba mlieka, ale aj pracovné miesta a starostlivosť o krajinu. Ak by farmy zanikali, čo by to znamenalo pre vidiek a regióny?

Určite by to bol pokles pracovných miest a pracovníkov v sektore živočíšnej výroby. Podľa môjho názoru znovu by došlo k zmene výrobných programov poľnohospodárskych družstiev, pretože ak potrebujeme vyrábať pre naše kravy siláž a krmoviny, tak by sme museli hľadať niečo iné, nejaký iný náhradný program výroby, jednoduchší, ktorý by prinášal ekonomiku nášmu podniku. A takisto nepriaznivý vplyv by to malo aj na krajinotvorbu, keďže hlavne v horských a podhorských oblastiach vidíme ešte na mnohých pasienkoch dojnice, ktoré spásajú aj tie neprístupné miesta v chotároch.

- Spotrebiteľia často nechápu, prečo je mlieko v obchode relatívne stabilné alebo dokonca drahšie, keď farmári hovoria o nízkych cenách. Kde sa teda stráca hodnota medzi farmou a obchodom?

Priznám sa, že tejto cenovej politike nerozumiem ani ja, pretože keď vidím reklamy, že liter plnotučného trvalého mlieka stojí v obchode 49 centov, tak sa pýtam, ako dokáže niekto vôbec vyrobiť a predáť upravené mlieko v tejto hodnote? Veď len obal stojí 14 centov. Na druhej strane sme veľmi závislí na dovozoch a na trhu sa objavujú rôzne lacné maslá, lacné iné výrobky a ja sa pýtam, ako je to s ich kvalitou či čerstvosťou? Možno ide o staré zahraničné zásoby. Všetci veľkí európski spracovatelia, ktorí majú obrovské prebytky mlieka, sa budú nejakým spôsobom snažiť mlieko spracovať a dostať ho na trh. Stále preto hovoríme a hrdíme sa tým, že slovenské potraviny sú jedny z najkvalitnejších európskych výrobkov. A to isté platí aj o mliečnych výrobkoch a na to by mal spotrebiteľ pri ich kúpe myslieť.

- **Takže z pohľadu Vás ako producenta slovenského mlieka čo by mala urobiť Európska komisia aktuálne v tejto situácii, keďže prebytky mlieka a tlak na jeho ceny sa netýkajú len Slovenska?**

V prvom rade by sa mala každá krajina s touto situáciou vysporiadať sama, ak vyrába nadprodukciiu mlieka. A Slovensko sa niekomu javí ako najjednoduchší obchodný partner. Keď sa pozrieme na zloženie dovážaných potravín alebo aj priamo mliečnych výrobkov na pulloch jednotlivých obchodných reťazcov a pozrieme sa, koľko je priamo slovenských, koľko je zahraničných, tak určite tie zahraničné, tak ako vo všetkých segmentoch, sú ďaleko, ďaleko v prevahe.

- **Čo by malo podľa vás urobiť Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR alebo vláda SR, aby sa stabilizoval sektor výroby mlieka?**

S ministerstvom na túto tému hovoríme čoraz častejšie, tak pevne verím, že nájdeme spoločnú reč v tom, ako zastabilizovať situáciu a ochrániť našich prvovýrobcov, aby ich zostalo na trhu čo najviac.

- **Ak by ste mali spotrebiteľom vysvetliť jednou vetou, prečo je dôležité udržať slovenské farmy a slovenské mlieko, čo by ste im odkázali?**

100% kvalita slovenských mliečnych výrobkov, 100% čerstvosť a vlastne aj výroba toho celého surového kravského mlieka je už tu dávno a na takej úrovni ako málokde v Európe. Tým pádom ani spotrebiteľia nezachytili ani jeden jediný potravinový škandál na Slovensku. Takže spotrebiteľom odkazujem, že dnes tu bojujeme o zachovanie kvality a čerstvosti mlieka a mliečnych výrobkov. A k tomu môžeme pridať aj ochranu životného prostredia, uhlíkovú stopu v zmysle dovozu mliečnych výrobkov z inej časti Európy na Slovensko.

Zhovárala sa Jana Holéciová, hovorkyňa SPPK